

SREDNJI SVIJET

DAMIR ŠODAN

SADRŽAJ

IZVJEŠĆE IZ SREDNJEG SVIJETA	5
Skijaši	6
Fjordovi	7
Podudarnosti	8
Bagatela	9
Vrata Otranta	10
Teorija oblačenja	11
Genova per noi	12
Strah na Zapadu	13
Kamčatka	14
Satori u Gradiški	15
Antartik	16
O čemu ne govorimo kada govorimo o ljubavi	17
Ispovijest	18
 SKUPLJANJE PERJA	 19
Šah	20
Prisluškivanje	21
Córdoba	22
Tao težine	23
Marseil-less	24

Naplavine	25
Ofelija	26
Nakon Brueghela	27
Nevrijeme	28
Rainspotting	29
Pastoralni flash	30
Obuzdavanje baroknog zamaha	31
Na ovom mjestu	32
Teretana	33
 ONDULACIJE & METAMORFOZE	 34
Popravak karme	35
Licentia Croatica	36
Naš čovjek	37
Anketa o anđelima u obećanoj zemlji	38
Tužni tropi	39
Keatsov slavuj	40
Casablanca	41
Tokio	42
Šamanski blues	43
Pulp fiction	44
Tupelo	45
Priča	46

Seks	47
“ŽIVOT”	48
A4	49
Meksiko	50
Na brodu za Ayvalik	51
Američka pjesma	52
Mercedes	54
Poste restante	55
Ruskamen	56
Malajski torzo	57
Životi umjetnika	58
Malaga	59
Nizozemska knjiga mrtvih	60
Zenit ili nadir	61
Igrajući se Giacomettija	62
Mahabalipuram	63
O autoru	64
Impresum	65

IZVJEŠĆE IZ SREDNJEG SVIJETA

Chr. Is this the way to the Celestial City?

Shep. You are just in your way.

John Bunyan Pilgrim's Progress

SKIJAŠI

skijaši se uz povike bacaju niz padinu.
(ali tako i ja razgovaram s tobom?!)
prvo let, pa onda spust u bijelo,
a zatim žičarom natrag do vrha
dok ti još noge veselo kruže
zrakom nad terasom hotela
gdje Slovenci i Hrvati
piju kuhano vino i djeca plješću
debelom harmonikašu kao da je to
što se čuje najava
nekog dugo odgađanog čuda
a ne
vedra popijevka.

FJORDOVI

s kalendara nas opet
gledaju fjordovi.
nešto veće čistije jasnije
od nas. zaboravljeni mir
u staklenim paketima
silazi oprezno
na smrznutu zemlju.
a za njim žileti
zvuk sopran saksofona
i katamaran
koji plazi oprezan
kao puž rubom
slomljene čaše.
još malo i
bljesak stope
ništice u snijegu
dah koji suklja iza
trijezihi galebova.
samo neiskusani turisti
može u ovom trenutku
pomisliti na aparat.

PODUDARNOSTI

se podudaraju.
priroda je hram živih stupova.
Miranda je (više ne znam
u kojem činu ili poglavlju)
pohvalila svijet i stvorenja
koja ga nastanjuju, ali bez obzira
na sve, ja i dalje koračam
nelagodno i hitro uz rubove kuća,
među svjetlucavim kapima,
neprestano se osvrćući
kao da sam taj čas
ukrao nešto veliko i skupo
iz samoposluživanja.

BAGATELA

na sjeveru
pakuju ribu.
razvlače šmrkove.
lupaju teškim
vratima hladnjače.
najamnici
u gumenim pregačama
spravljaju nam
biografije.

VRATA OTRANTA

kad pomislim na Vrata Otranta
instinktivno zavrćem nogavice.
plaši me tolika količina vode
koja može začas prodrijeti
u naše krevete i sobe
i učiniti svaki raspored suvišnim,
stranim ili zastarjelim.
gospodin debeli kuhar
koji uzdiše na krmi dugo
očekivanog krstaša i istresa
otpatke na bijelu brazdu
sklopio je pakt s psinama.
u džepu čuva pepeo naše priče;
sve one opuške razmijenjene s brigom
i poljupcima. i stalno se smješka
kao da je u dosluhu
s podvodnim minama.

TEORIJA OBLAČENJA

ujutro je [.....]
zakopčala wonderbra
i pomislila kako je dobro
to što ona zna da je ona *ona*
a ne nijedna druga.
naprimjer, neka doktorantica koja zna sve
o templarima i kumranskim rukopisima,
ili žena koja čisti stubište i ima blizance
koji ne silaze s rošula.
sad kad sam to shvatila, čini mi se
da bi bilo dobro kad bih u skladu s tim
i djelovala, a ne samo *riječi, riječi, riječi...*
riječi koje imaju moć da povjeruju i u ono
što ti nije u glavi (ali je tu negdje).
i onda ostaneš sama s rubljem na žici
i svemogućom tugom pokislih majica.
izložena mutnoj vodi *neznamčega*
koja grgolji u ustima zločestih tajnica.
i što reći toj pametnoj djevojci?
je li ta *žena* pogriješila?

GENOVA PER NOI

ili neki drugi grad
gdje izgubljeni stresaju
natrunjene vlasi, gutaju tablete
i nedjeljom gledaju dizalice u luci
umećući nevidljive zareze
na prazna mjesta
koja zrače
suprotnošću
ili logičnim
razdvajanjem.

STRAH NA ZAPADU

te tvoje
sublunarne želje!?
u bombon
usađuješ život,
u gazirano piće
nelagodu.
a za to vrijeme bolesti
lako nalaze sprud
ili pod zemljom
megalopolis pun pepela
u kojemu se prže naše gole kože
na trgu ispred vijećnice
s okamenjenim
dekretima.

KAMČATKA

sanjala sam da se Kamčatka
odvojila od kopna i da pluta
oceanom slobodna.

svi mediji su to prenijeli.
(Japancima je preporučeno
da ostanu u kućama.)

trčala sam gradom da te nađem
prije početka sveopće kataklizme,
ali ti si se spremao u kino

s nekim nepoznatim ženama.
jedna od njih mi je ukrala kaput.
bila sam tako nesretna.

svu noć sam vikala.
ali me nitko nije mogao čuti.
kao da sam umrla.

SATORI U GRADIŠKI

gospoda znaju
o čemu čovjek govori.
nered počinje malim šumom u kotlovnici,
bocom lozovače bačenom pod vlak,
ili u zadimljenoj čekaonici
kad odlomi se komad štukature
koji razotkriva poznatu hrapavost
i jedva zamjetljive godine.
ništa strašno, *u biti*.
pomislim li na Egipćane
kad su prvi put vidjeli
Hikse na konjima.
za koje nisu imali
ni imena.

ANTARTIK

blažena bjelina
udaljenih mjesta.
obična čista majica
u kojoj nisi nikoga ubio.
u pet ujutro u hotelskoj sobi
kopaš po torbi
tražiš pjenu za brijanje
i misliš na Antarktiku.
zbilja – gdje bi ti bio kraj
da si se kojim slučajem
oduvijek ovako rano
budio.

O ČEMU NE GOVORIMO KADA GOVORIMO O LJUBAVI

nakon svega
njegov traktat o iskupljenju
završio je u crnim vrećama
među razbacanim dijelovima
namještaja gdje jedna djevojčica
sjedi i lista slikovnicu
o algama. ubrzo će se i vrata
odlijepiti od kuće
(barem to tako izgleda)
i krenuti pravo niz utrinu
za nevidljivim tobolcima.
ali kada jednom uđeš
u tu mjeru za blato
u to mutno obećanje proljeća...
(skoro da je i tako nešto
prevalio preko jezika)
uglavnom nastoj ne umirati dugo
kao Violetta u Traviati
na stranicama novogodišnjeg programa.
ovo nije vrijeme za salve i proroštva.
dođe mu da se ukrca
na plastičnu gondolu
i posveti se oštrenju olovaka.
da – olovaka.

ISPOVIJEST

kamenjem
kao Jean Jacques
gađam svoje drvo

i govorim:

to će biti
- ne to!

to će biti
- ne to!

to će biti
- ne to!

moj život.

SKUPLJANJE PERJA

Što je trebalo da učinim?

Svirao sam klavir i jeo kajganu.

James Tate

ŠAH

ali nikako da sve zamutim.
(kao što mi je na početku bila namjera).
što god da kažem izađem u vedar dan.
međutim, u mojoj su glavi i sudbeno vijeće
zabrinuta lica inkvizitora
i gomile u rovovima
koje drže uzde osmijeha.
možda je zbilja konačno vrijeme
da počnem kupovati monografije
o Drugom svjetskom ratu i saznam sve
o Hitleru i Evi Braun?
vrijeme da konačno počnem igrati šah.
sâm.

PRISLUŠKIVANJE

o moja je leđa lagano kucnula mandolina.
i začuo se zvuk kakav se obično čuje
kad se na drvenu plohu odloži žičani instrument.
kao da sam dio stilskog namještaja, pomišljam.
a ne netko tko gubi kosu i stječe pravo
na nenamjenski kredit. ali *život je legendaran*, s pravom
kaže J. A. i *ide svojim tokom*, dodala bi obazriva majka.
međutim nigdje toliko kvrgavih nogu
i gumenog voća kao u uvali moga djetinjstva.
nigdje toliko rasklimanih kopči i izlizanih trupaca.
ne znam zašto, ali stalno imam osjećaj da se
uz svaki razgovor negdje okreće i nebeska vrpca.
ili možda samo umišljam neki zagonetni šum?
ali otkud onda mormonima pod prstima onaj masni,
tajanstveni trag? otkud onolika masa mikrofilmova
u dalekom stjenjaku. jesmo li opet o svemu
samo isuviše čitali? podignite svejedno visoko
(kad već morate) tu krovnu gredu rođaci.

CÓRDOBA

na putu za Córdoba
iznenadni oblak
prašine s Lovreća.
ali svejedno odlučujem se
da te ne budim.
okrećem se i slikam
tvoje bedro i dio lica
ispod slamnatog šešira
dok ti spavaš
snom pravednog putnika.
rekao bih ti da se ne brineš
i da je sve to jedan veliki
kanconijer
ali već smo
u nekim žutim brdima.

TAO TEŽINE

u tri popodne
u parku gledam
na konju
figuru neimara
i shvaćam da smo oduvijek
bili neprijatelji.

a onda dajem sve od sebe
da makar životinji pogledom
umanjim težinu.
da je vratim u mala slova
neobavezno i pjevno
kao laste u Capistrano.

po povratku kući
sklanjam ogledala,
gasim svijeće, stežem pipe...
i slijećem u san
bezvučno kao ona ptica
u hijerogliffe.

MARSEIL-LESS

mislio sam da nas gradovi
mijenjaju rastavljaju poništavaju
ali ne. oni su
blještava crna krljušt
koja rađa porozne nemani.
i najednom (kao i onda) kiša
ponovno pljušti po praznoj plaži
i mijenja obzor u točkaste
pruge uzdaha dok četveročlana
banda puši i dosađuje se
za zamagljenim staklima
hrđavog Peugeotta.
i samo hladni Delon
može pobijediti celuloidnu laž
ljepljivu poput lijepe žene
svježe oprane kose
u bijelom hotelskom krevetu.
nakon šampanjca koji je
značio doručak i Los Lobosa
koji su vješto otpjevali
udarce smrti na nemaštovitom
lokalnom radiju, on kaže:
malo je mrdao nogama,
a onda je i to prestalo.
c'est la vie, pistolerosi.
stoljeće, stoljeće, *mon ami*,
vuče na vruću rakiju.

NAPLAVINE

šivaći stroj na uličnoj rasprodaji.

pijani lugar iz Innsbrucka.

žena koja prostire rublje pjevajući pjesmu iz djetinjstva.

žamor u marokanskom restoranu u središtu Bruxellesa.

Staljinova bista u crvenoj četvrti.

na putu za Damask ozljeda okcipitalnog korteksa.

na Visu skašena riba u kašetama.

drveni taksiji na ulicama Zanzibara.

tijelo Gullivera omotano tankim konopcima.

OFELIJA

nije istina!
i prije sam ovako umirala.
sad radim u ovoj velikoj firmi
i nosim Chanel no. 5. ujutro
kad se umijem ima me cijela ulica.
ali ponavljam – nije istina!
jedino sam ga ja voljela.
kako sam samo plakala
kad su ključari odnijeli tijelo
i prve riječi optužbe
zašumjele u nišama.
cmizdrila sam cijelim dnom.
sve do ušća.
kasnije su me godinama
raspetljavali u vrbama.

NAKON BRUEGHELA

što je ostalo nakon Brueghela?
lica koja su tjerala lisice kroz snijeg
i vrtjela se na seoskoj svadbi
sada vade sendviče iz aktovki,
ispod koštanih okvira
prate burzovne rezultate.
ali i poslije svih ispaljenih plotuna
poslije solilokvija i helebardi
između pure i lonca
radi li se još uvijek o istom rastojanju?
kad pogledam kroz prozor vlaka
u ovaj oskudan pejzaž
osjetim se kao sluškinja
u drugom stanju.

NEVRIJEME

kao na slikama starih holandskih majstora
iz vremena prvobitne akumulacije
nas dvoje razdvajamo žute od bijelih
cekina i bacamo ih u plastičnu kutiju.

oborenih kapaka kako i priliči motrenju
zemaljskih dobara, ili drugačije kazano
kao da čistimo rižu, ne govorimo ništa
a ljuske hrskaju i tvrda zrna bježe u stranu,

no ono što se čuje nije zvuk
niti znanje o tome što bi trebao biti
na početku, na kraju
ili u nastajanju.

RAINSPOTTING

gledaš njegova leđa
dok nestaju u vinogradu.
pred njim je jedan prokleta stvaran posao.
u metalnim kantama modra galica
(ili nešto slično otrovno i korisno.)
oko njega brda, humus, kamenje
i sve ostalo što tvori
jedan smiren i opipljiv predio.
a ti – sve što si prehodao
prehodao si da bi se pribrao.
i sad se klanjaš svakom trsu
kao da je neko pagansko božanstvo
koje je netko jednom davno
baš tu zakopao.
malo niže, u kutu slike,
on se najednom uspravlja
i prostire veliku, grubu ceradu.
nebo nad njim gladi
svoje bjelosvjetske brkove.
i tek tad progovori
– kiša će.

PASTORALNI FLASH

majstor obučar
smislio je okomitu razbibrigu.
ali ne koristimo uvijek sva znanja.
kao što ne pijemo vino u svim prilikama.
kao na primjer danas kad se nakon roštilja
zalijevamo crnim pivom polako
se razlažući u dimu velikog jointa
dok djevojke, sada već gospođe, sada već
bića obuzeta sipkom svjetlošću
odlaze u šumu da se prošeću,
rasfriškaju i nasmiju nečemu
što samo one razumiju.
u međuvremenu krdo bijelih oblaka
istrajava u sporosti. Bog
premješta čačalicu.
očiju tamnih kao naftni derivati
kad se dignem *iz ligeštula*
poletjet ću.

OBUZDAVANJE BAROKNOG ZAMAH

nemam prizora.
more koje tiskam u sliku
jednostavno nije moje.
je li to san o promjeni
ili nešto što se da smjestiti
u kutiju cipela
kao zloduh u kojemu se ugnijezdilo
naklapanje o dubini?
u svakom slučaju priroda pripovijesti
podložna je beskrajnom početku.
kao zjev posljednjeg psa na Braču
koji izbjegava manirizam mitološkog bića
a bilo bi mu bolje

NA OVOM MJESTU

na ovom mjestu ništa
neuobičajeno se ne događa.
radnici su (još uvijek) u kanalu.
netko urla iz auta.
kamenje koristi snagu odrona.
tvoja mala tiha je
i počešljana. jedino je kralj
odbjegao u skokovima. on i jedna
golf loptica.
netko mora biti slobodan,
govori svećenik.
tvoja majka vrti glavom
ustaje i na ovom mjestu
bijesno zalupi vratima.

TERETANA

poslije svake igre
ustajem i dižem uteg.
najprije desnom
a zatim i lijevom rukom.

još jedan oblak
razvlaštena krpa.
još jedna učiteljica
pomršenih računa.

još jedan bod
protiv Borodinove žene.
i partitura kojima se oblažu
kutije za mačke.

ONDULACIJE & METAMORFOZE

Apsolutni kolodvor!

Kec

POPRAVAK KARME

R. Brautiganu

nakon
nanesenog losiona
treba uzeti zrak.
s puno sjajnih mjehurića
što je moguće više ispuniti
tamnomodre plućne vreće.
(tako se, naime, istjeruje
vokativ iz ušnih školjki
i sablast samotnjaštva
iz zaparene zavjese
ekspres restorana.)
a zatim izaći na ulicu
i čekati da odskoči
uvježbano otajstvo.
kao torba zmijolovca
na imočanskom kamenjaru.
Gombrowicz je s pravom mrzio pjesnike.
znamo i zašto.

LICENTIA CROATICA

Hrvat je – čini se – dužan pisati misliti
osjećati nešto tužno.
gabliti fileke sa špekrom nad kockastim
stolnjakom u iličkom spleenu?
dok uzduh polako ali sigurno
omašćuju fluidne strijele
dužan je rabiti riječi poput
prosjelina-plojka-slučimice-čestar-hvat
i svako toliko pomisliti
na neupotrebljiv probirštift
te kako se po tuđinskim predsobljima
ustrajno preznojavalo naše plemstvo...
da bi zatim otopio
utopio popio zapio pola pneume
u kutjevačkoj graševini
i sjetivši se Bibe-Cice-Goge
i Jelene Bilbije
(iz Slamnigove pjesme?)
odlučio da nakon sto godina
kupi ciklame na Dolcu,
okupa se u zdencu ili *općenito*
učini nešto *šašafo*
kao ona učiteljica onda iz Duge Rese
kad se jednog jutra probudila
vedra i čila
i nije mogla vjerovati...
kao da je izašla
iz višestoljetne depre.

NAŠ ČOVJEK

on je bio naš čovjek.
rekli smo mu uzmi
jednu od ovih tu žena
(s velikim grudima)
i nakon tri dana izađite lijepo
zajedno iz šatora.

ali on, budući naš čovjek,
postupi obratno
i popne se na ono drvo
(ma čisti *acte gratuit!*)
odakle se čuje smijeh
znaš i sâm čijih bogova.

tri smo ga dana
zatim
Ante, Ivo
i ja
skidali
kamenicama.

ANKETA O ANĐELIMA U OBEĆANOJ ZEMLJI

Karlu Kaisu, überfrik

69% stanovnika obećane zemlje vjeruje u anđele.
25% ih ne vjeruje.
46% posjeduje osobne anđele čuvare.
21% negira postojanje anđela čuvara.
55% tvrdi da su anđeli "viša bića" koja je Bog stvorio da bi ih učinio svojim službenicima.
15% poistovjećuje anđele s dušama pokojnika.
18% ih svodi na obične vjerske simbole.
7% ustrajava na činjenici da su anđeli besmislica.
32% je iskusilo nazočnost anđela.
35% nije po tom pitanju imalo nikakvih iskustava.
69% vjeruje u anđele i đavole, ali taj broj je u opadanju u korist
45% onih koji to isto poriču.
67% vjeruje u zagrobni život, dok je
69% upravo "slijepo" naklonjeno anđelima, budući da se spomenuta vjerovanja međusobno nadopunjuju.
15% posjeduje iskustvo približavanja smrti, što je zapravo manje od polovice onih koji su se imali prilike uvjeriti u stvarnost anđeoskog postojanja.

TUŽNI TROPI

u tužnim tropima čudan neki obred.
stojim ispred konobe
i stricu čuvam leđa dok on
s dvocijevkom ulazi u gorući grm.

oko nas rastu šume nestrpljenja.
iz mračnih ognjišta klija vječna stud.
iza ponoći dođu i mrtvi s upaljenim
baterijama. kažu – kako ide?

sjedamo zajedno oko vatre.
vjetar raznosi perje i umrljane listine.
strah obilazi jedno po jedno
skutreno čeljade

kao vjerni, umorni pas.
još malo i pružit ćemo si ruke.
u nama krčkaju duše
kao zagoreni grah.

KEATSOV SLAVUJ

ujutro pomilujem slavuja.
zatočenog u papirnatom satu.
ili točnije u krletki pokrivenoj krpom.

on je moj i ja sam njegova
naprava na navijanje.
među nama se javlja solidarnost
kao među djecom koju su
na organiziranom ljetovanju
opekle meduze.

o podne letimo u raskolje dneva,
prema istopljenom sunca krilu.
dok dolje pozemljari
iđu, lizu i gamižu
sade kupus ili nešto slično
i u zemlju zarivaju
potkresane taklje.

ovdje je svaka pjesma oda Svevišnjem?
o – da.

CASABLANCA

ako sretnete Victora Laszla
čestitog borca za slobodu
poručite mu
da mi vrati ženu.

TOKIO

je moje
bolje sutra.
moj učitelj i ja
zajedno štijamo bašču,
zalijevamo lijehe
iza ograde zen samostana
i sretni smo
“kao nikada”.
iako su na našoj strani
šanse male i ortografija
do zla boga
zajebana.

ŠAMANSKI BLUES

tu moraš dugo trčati
kroz vrtove obrasle divljom paprati
i čekati da peharnici ubace u brzinu.
da bi požurio za majkom

koja je čuvar odskočne daske
moraš se izjednačiti
s nečim većim od sebe
i onda se dugo ubijati kurzivom.

ali nije sve tako crno.
pravi šaman bubri od nezgodacije.
ona je njegovo oko, tlapnja i let.

“kad bi svaku večer plesao u *Miss Saigon*
i iz tvoje bi se vrtnje izlegao
jedan sretni mali svijet.”

PULP FICTION

vremena su
da se više ne kupuje novi namještaj.
a ti misliš da će sve
završiti u dobru
a da ništa ne učiniš.
siđi!
u izmišljenom te vlaku ogovaraju.
u snu netko krupan i bradat
iz gunja vadi Bibliju.
ona zbilja dobro barata rukama
- dobacuje susjeda s dna hodnika
misleći na gimnastičarku.
a ti najednom sâm si
i ljuljaš se na drvenom konjiću.
ništa oko tebe nema glavu
nokte, rep
i ne ravna se
po događaju.

TUPELO

O God help Tupelo!

Nick Cave

o
dođi
u Tupelo
tu padamo
jedno na drugo
kad upekne zvizdan
mesnicu proguta benzin
i požar rodi gostionu kao lanjsko
božićno drvce, ali ako si za Isusa
onda si i ti Bog, u općini Tupelo
ćaća mater broje mrce
u općini Tupelo
Tupelo
moj
oj!

PRIČA

ali na koncu takve priče
gubiš volju za provjerom.
leđa junaka stenju pod oklopom,
princeza gura gnome
u kojima obitava
nešto vlažno i nasrtljivo.
klupko, o kojemu do sada
i nije bilo riječi
ide, trči, leti
natrag u željeni namotaj.
što smo ono htjeli reći
u noći između petka i subote?
sve u svemu bio je to jedan
dobar zalogaj.

SEKS

a onda su
izmišljali opasnost.
ona navlačila je
leopardovu kožu
on stavljao
neke strašne naočale
govoreći: evo pjesnika
koji ne odijeva
ništa u ništa.
(misleći pritom
- naravno - na nju.)
i još: večeras se u ovoj izbi
pobjeđuju prošli svršeni oblici
rezervni dijelovi
evolucijskog dizala.
tako nekako.

“ŽIVOT”

*...oh, divno brijanje, divan život
hoćemo, možemo, idemo, bit će...*

Dalibor Cvitan

A4

od vrha do dna
A4 papira
odbacuješ jedan po jedan
komadić odjeće.

naposljetku
u fus-noti stojiš gol
i sâm s vojničkom
torbom u rukama.

polako brojiš vagone na nasipu,
jedan, dva, tri, četiri
i tako dalje...

s vremenom nezadovoljstvo
(za koje si mislio da je oblik znanja)
postaje opušteni druid.

MEKSIKO

na kraju zime
napuštajući jezik zbog stvari
odlaziš odlazim
na sastanak s jednim
Meksikom

možda je nejednostavnost riječi
ono što nas dovodi u priliku
možda odgonetka isuviše košta
pomislio bi Ezra

za suncem, za morem dakle
rasplinjava se bijes
luda glavo uprljaj drhtaj zbog
glagoli vremena nisu opsluživati
nego odbijati
pripremi vino za
bestežinsku paru laki kisik
Meksi
ko moj

NA BRODU ZA AYVALIK

mijnheer, gdje su sad oni
frkljevački muzikaši?
ubi sunt i oni i onaj
duh obnove i razvitka
vedar poput lica stjuardese
koja se još uvijek dobro drži
u neželjenom i dotrajalom braku.
ali u Aziju se ulazi na mala vrata,
kao misao o sodomiji u Shakespeareove
sonete. hoću reći
i mi ćemo kada dođe vrijeme
pribilježiti te globalne injurije,
drugim riječima naći se
kao probrana škvadra
na povjerljivom zadatku.
zasad neka nam ostanu
ove proklete bijele loptice,
lica ljepotica u čekaonici
u drevnoj Mitileni
i one male kuće pod polama
za koje nismo sigurni
rugaju li se i tebi i meni,
ili samo meni?

AMERIČKA PJESMA

Elvis has just left the building...

kroz spušten krov crvenog Mustanga trešti

Frank Zappa

i ja nemam razloga da protuslovim

budući da stojim

na Collins Avenue

u South Beachu

u Miamiju

(dok ona *na plus trideset i nešto*

zalazi u parfumeriju)

i ne mogu vjerovati da sam tu gdje jesam

dok slušam Whitmanovu mnogoljudnu Ameriku

kako pjeva sunčajući svoje flagelantsko do iznemoglosti

latinskim citatima hermetizmom i anagogijom

zlorabljivano tijelo

beskrupulozno stojim (takorekuć?)

kao da hranim tlapnje

lumpenproletarijata

zaboravljajući osmagle horde

zaboravljajući grudobolne zavičajne čatrnje

zaboravljajući rubidij, cezij, francij...

Sarvakarmaphalatyâgu

& trafiku

na dnu Sukoišanske.

međutim

sad sva povijest isparava

na pladnju sa svježim kotletima
koje upravo s jedne na drugu stranu
sporedne ulice pronose dvije mlade Kubanke.

zatvorim li oči vidim ih kako
kao vile
lete šumom u selu moga oca i u krilu nose
Nestle čokolade
i za njima
strica Nikicu kako mi dijelom obraza
(koji nije osvojila psorijaza) motaje

neku jako važnu kartu ...

čekaj, čekaj, to je trica kupa?
nije, cukunu, nego as!

...una coppa di buon vin
fa coraggio fa morbin...

to je, dakle, to (?)

a mogao sam biti listonoša
u malom mjestu u brdima?
izvoznik mesnih prerađevina iz Murnaua
tko zna?

odavde svako naprijed
vodi u neko natrag.

u vruću noć
među zagrijane eritrocite.

MERCEDES

ona je bila tantricko čudo.
istetovirana tarantela
i lila neseseer lijepo zategnut
(s jedva primjetnim pozlaćenim
patentom.) ali i riječi idu
gore-dolje
(*poglavito* dolje!)
mislio je dok je činio
to što je činio
u zimskoj noći kad su i sove
dobijale trudove. *Demien* – hm?
i tvoje ime lijepo? – rekla je.
uguravši novac
u čizmu s visokom petom.
kao da je to nešto
najprirodnije.

POSTE RESTANTE

napokon sam vidio
Wendersov film o anđelima
i sanjao da se nakon puno nečega
ponovno vraćam
u stari kvart.

na travnjaku su me dočekale
dvije lopte i nečiji
razvaljeni trosjed.
nisam znao da li da se vratim na nebo
ili da obavijestim kućni savjet.

RUSKAMEN

Elohim hon petsita

u Ruskamenu dižemo haubu.

hladimo uskuhalu mašinu.

iza nas more,

sunce,

prašina...

te tri *trapvari*

i lice stare žene s crnim šudarom

koje nas gleda s krova

nedovršene garaže.

“Bog ima top iz kojeg nas gađa

i nosi ka i mi kupaće gaće...”

salijeću nas - eto - svakojake misli

dok sami sebi sve više sličimo

na napušene manovale.

a mogli smo biti fratri ili znojni

prodavači dinja koji se najednom spakuju

razmijene košulje i nestanu u tuđoj priči o rajju.

nečujno kao u nekom metafizičkom

zagrljaju.

MALAJSKI TORZO

i što ćeš onda reći?
živjela sam u vremenu
uzletjelih rečenica?
furgoni umrljani mazutom
tresli su se kao opsjednuta
propovjednikova glava.
pitije su tražile nove monograme
i mrtvaci pljuvali na katastar
odsutno kao pretplatnici
koji nedjeljom na derbiju
zubima i noktima
čiste špice.
ali sad napokon vidiš
da ničega nije bilo
na dnu te goleme umjetnički
obrađene zavjetne zdjele
osim malodušne riže
i praha osnovnih sredstava.
a kad je konačno došao red na tebe
svoju – tko zna koju – životinju
zaboravila si na tapeciranom
sjedalu sanjivog suvozača.
kao morske zvijezde
na tankom špagu
zbunjuje te
ravnovjesje
ovih prvih ljetnih dana.

ŽIVOTI UMJETNIKA

*...ja hoću čisto, dobro osvijetljeno mjesto,
međutim od onoga što preostane jedva da mogu preživjeti,
jer zapravo stalno bježim od tih beatificiranih
totema, od rednih brojeva, diplomirane zbrke,
od historizacije, injekcija, politike, hemoblastoze,
ubrusa, fikusa, amarilisa, žena iz trikotaže...
i umorim se, brate, ko konj dok dođem
do iskoristivog detalja, kao KGB-ovac u kineskom
teatru sjena, eto tako, znojim se uglavnom dok gledam
te igre bez granica kad sudionici emisije
pred dekoltiranom voditeljicom stražnjicom
uništavaju balone. mislim to je tužno. je li to
maladie des tics, encephalitis lethargica, opskurantizam
više vrste, šta ja znam? a Mayow je još negdje 1670.
otkrio kisik, a da nije ni znao, i umro
s 34, pa ti vidi... uostalom ni ovo dijete
ne jede kao prije.*

ali sutra je sve opet dobro.
pacijentu kupujemo lijepo ukrašene kastanjete.
dozvoljavaju nam i intra muros
bez blica napraviti fotke.

MALAGA

siesta.

plahta.

haljina

(tvoja kratka.)

Libreria puna

džepnih Cervantesa.

tapas

bar

s popodnevnim sjenama.

na zidu

pred katedralom

zguljeni osmijesi

jednog dvojice

trojice

toreadora

hoće

neće

u objektiv.

šteta.

skela.

fontana.

Segovia

u prodavaonici cipela.

u rastopljenom

asfaltu

stopala crna

kao smrtnica.

NIZOZEMSKA KNJIGA MRTVIH

iz magle, iza gradilišta, Tatari izlaze iz šatora
i podmeću komade mesa pod sedlo.
nemoguće je obraniti se od pomisli
da je to zapravo pod a) san, pod b)
neka tvoja odavno zaboravljena
navika koja te jutros ponovno želi
uvući u igru. možda su ti stari životi
preblizu? kazala bi Sonya.
(o karmi ima *more* teorija.)
međutim, ona još uvijek spava.
na jednoj joj je nozi bijela čarapa.
na drugoj ništa.
ovo će biti dobar dan – kažem.
(to je ionako uvijek pitanje odluke).
šetat ćemo plažom i možda jesti sirove haringe.
možda ću joj kupiti balon i napokon
iz zračne puške pogoditi zeca.
u sumrak ćemo zaći iza nasipa
lagani i prazni.
kao da nikad nismo čuli
za kartonske čizme
ili smrti prestolonasljednika.

ZENIT ILI NADIR

Brecht je imao sobu
s pogledom na groblje.
i urođenu strast prema
internacionalizmu
i pedagogiji?
ali ni to ga nije priječilo.
s druge strane
veliki domoljub
pjesnik Lu-ju
(kako navodi T. Ružević)
koji je živio u razdoblju
1125.-1210.
kad su Mongoli
osvajali Kinu
napisao je 9300 pjesama.
u to vrijeme u Kini su se
pjesme pisale
odozgo nadolje
i s desna nalijevo
bez pravopisnih glasova.
teška vremena?
zenit ili nadir?
što činiti?
okrenuti se
neophodnim sandalama.

IGRAJUĆI SE GIACOMETTIJA

sjećam se
u cijelom gradu nije bilo ribe.
takva su bila vremena
suha i nadahnuta
nestašicom i propuhom.
nije bilo potrebe da se izlazi van.

nitko od onih koje smo poznavali
nije znao ispeći kruh.
zabavljali smo se tako što smo
s figurice trgali grudvu po grudvu gipsa.
budući se nismo mogli složiti
je li muško ili žensko.
kao da je to posao
za nekoga tko preživljava
sveopći zamor materijala?

ali sad opet hodamo
svatko sa svojom školjkom na uhu.
bezbrižno
kao da je svijet oko nas
najednom zatrpan breskvama.
međutim, ja još uvijek mislim
na onaj komadić žice
i kako je podlo izvirio
iz dlana malog konjanika.

MAHABALIPURAM

večeras bih ti napisala
jedno dugo pismo; pritegla
me usamljenost među
milijardu Indijaca; umotana
u preširoku kurta-pidžamu
i tijelo sam nekako izgubila. more pod prozorom je,
mislim Bengalsko; šaljem
ti mjesto pisma jednu Parvati
koja je prilično nezanimljiva
boginja, ali je ovdje nalazim vrlo dražesnom

Kit

Damir Šodan

Rođen 1964. u Splitu. Pjesnik, prevoditelj, urednik i nagrađivani dramski pisac, diplomirao je engleski jezik i opću povijest na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

Za dramu *Zaštićena zona* nagrađen je prvom nagradom za ex-Yu dramatičare u Beču, a za burlesku *Chick lit* trećom nagradom na natječaju Marin Držić.

U prijevodu je predstavio mnoge sjevernoameričke pjesnike kao što su Charles Simic, Raymond Carver, Leonard Cohen, Charles Bukowski, Richard Brautigan, Frank O'Hara, Ron Padgett i dr.

Na međunarodnoj sceni zastupljen je u *The American Poetry Review* (2007), američkoj antologiji *New European Poets* (Graywolf Press, 2008), francuskoj *Les Poètes de la Méditerranée* (Gallimard, 2010) i britanskim antologijama *The World Record* i *A Hundred Years' War* (Bloodaxe, 2012 i 2014).

Dvadesetak godina radio je kao prevoditelj za Ujedinjene narode u Nizozemskoj, a sad je slobodni književnik i književni prevoditelj. Jedan je od urednika časopisa *Poezija* (Zagreb) i član HDP-a i Hrvatskog centra PEN-a.

Objavio: *Glasovne promjene* (pjesme, 1996), *Srednji svijet* (pjesme, 2001), *Zaštićena zona/Kain ili njegov brat* (drame, 2002); *Pisma divljem Skitu* (pjesme, 2009); *Noć dugih svjetala* (drame, 2009); *Drugom stranom* (antologija suvremene hrvatske "stvarnosne" poezije, 2010); *Café Apollinaire* (pjesme, 2013); *Unutarnji neprijatelj* (pjesme, 2017), *Gavran, Buddha, Yamaha* (pjesme, 2021), *Život s maskom* (pjesme, 2022), *Ima li pjesnika u Monte Carlu* (antologija suvremene europske poezije, 2023).

Biblioteka Online

knjiga 88

Damir Šodan

SREDNJI SVIJET

© 2012 Damir Šodan

© za elektroničko izdanje: Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, 2012, 2015, 2016

Izdavač

Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, Zagreb

Za izdavača

Aleksandra David

Urednici

Krešimir Pintarić
Dario Grgić

Fotografija

© edgelore / Fotolia.com

ISBN 978-953-7669-38-6 (HTML)

ISBN 978-953-345-123-7 (EPUB bez DRM)

ISBN 978-953-345-124-4 (PDF)

ISBN 978-953-345-125-1 (MOBI)

Prvo izdanje

Naklada MD, Zagreb, 2001.

Knjiga je objavljena uz financijsku potporu

Grada Zagreba i Ministarstva kulture Republike Hrvatske.